

Väljaandja:	Sotsiaalminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	19.04.2019
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	30.09.2019
Avaldamismärge:	RT I, 16.04.2019, 12

Joogivee tootmiseks kasutatava või kasutada kavatsetava pinna- ja põhjavee kvaliteedi- ja kontrollinõuded

Vastu võetud 02.01.2003 nr 1
[RTL 2003, 9, 100](#)
jõustumine 01.07.2003

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
14.12.2009	RTL 2009, 99, 1482	01.01.2010
09.04.2019	RT I, 16.04.2019, 9	19.04.2019

Määrus kehtestatakse «[Veeseaduse](#)» § 13 lõike 4 alusel.

§ 1. Üldsäte

Määrusega kehtestatakse kvaliteedi- ja kontrollinõuded joogivee tootmiseks kasutatava või kasutada kavatsetavale pinna- ja põhjaveele, võttes arvesse vee looduslikku koostist, nõuetekohaseid veetöötlusmeetodeid, vee kogust ja kaitstust reostuse eest.

§ 2. Joogiveallikas

Joogiveallikas käesoleva määruse tähenduses on pinnaveekogu või põhjaveekiht, mida kasutatakse või kavatsetakse kasutada joogivee tootmiseks.

§ 3. Joogiveallika valiku üldnõuded

(1) Joogiveallika valikul lähtutakse riigi veekatastri andmetest pinna- ja põhjavee kvaliteedi ja koguste kohta, kusjuures joogiveallika veevaru peab rahuldama vee erikasutusloa taotleja (edaspidi *taotleja*) poolt prognoositud veevajaduse.

(2) Joogivee tootmiseks kasutada kavatsetav pinna- ja põhjavesi klassifitseeritakse käesoleva määruse lisades 1 ja 2 toodud näitajate piirväärtuste järgi.

(3) Pinna- või põhjavett, mille näitajate piirväärtused ületavad III kvaliteediklassi näitajate piirväärtusi, ei tohi valida joogiveallikaks.

(4) Kui muud joogiveallikad puuduvad, siis võib lõikes 3 nimetatud pinna- või põhjavett Terviseameti kirjaliku nõusoleku alusel kasutada joogiveallikana, kui vee töötlemine ja keskkonnaseisundit parandavad meetmed tagavad kvaliteetse joogivee.

[[RT I, 16.04.2019, 9-](#) jõust. 19.04.2019]

(5) Joogiveallika vee analüüsitulemused esitab taotleja vee erikasutusloa väljaandjale ja Terviseametile analüüsiprotokollide koopiatena ja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

[[RT I, 16.04.2019, 9-](#) jõust. 19.04.2019]

§ 4. Nõuded joogiveallikana kasutada kavatsetavale pinnaveele

(1) Joogivee tootmiseks pinnaveest tuleb enne joogiveallika kasutuselevõttu eelneva veeuuringu käigus ühe aasta jooksul kindlaks teha joogiveallika kvaliteedi püsivus. Kvaliteedi püsivuse kindlakstegemiseks võetakse veeproovid ühest ja samast kohast korrapäraste vaheaegadega vähemalt 12 korda aastas.

(2) Joogiveeallika kvaliteet loetakse püsivaks, kui käesoleva paragrahvi lõike 1 kohaselt võetud proovides iga analüüsitud näitaja väärtus ei tohi ületada käesoleva määruse lisas 1 toodud näitaja piirväärtust vähemalt 95% juhtudel. Ülejäänud 5% proovidest peavad vastama järgmistele nõuetele:

- 1) kõrvalekalded ei tohi ületada 50% näitaja piirväärtusest, välja arvatud temperatuuri, pH, lahustunud hapniku ja mikrobioloogiliste näitajate osas;
- 2) puudub otsene oht tervisele.

(3) Joogivee tootmiseks pinnaveest peab vett enne joogiveeallikana kasutuselevõttu analüüsima järgmiste näitajate suhtes:

Keemilised näitajad	Keemilised näitajad
Ammoonium	Nitraat
Arseen	Pestitsiidid
Baarium	Pindaktiivsed ained
Boor ¹	Plii
Biokeemiline hapnikutarve 20 °C	Polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud
Elektrijuhtivus ¹	Raud
Elavhõbe	Seleen
Fluoriid	Sulfaat
Fenoolsed ühendid	Temperatuur
Fosfaadid	Tsink
Kaadmium	Tsüaniid
Keemiline hapnikutarve	Vask ¹
Kloroformiga ekstraheeritavad ained ¹	Vesinikioonide kontsentratsioon pH
Kloriid	Värvus (pärast lihtfiltratsiooni)
Kroom	
Kuivjääk ¹	Mikrobioloogilised näitajad
Lahustunud hapnik	<i>Coli</i> -laadsed bakterid ¹
Lahustunud või emulgeerunud süsivesikud (pärast ekstraheerimist petrooleetris)	<i>Escherichia coli</i> ¹
Lämmastik Kjeldahli meetodil (välja arvatud nitraadid) ¹	Enterokokid
Lõhn	Salmonella ¹
Mangaan	<i>Clostridium perfringens</i>

¹ Näitajat tuleb uurida reostuse kahtluse korral.

§ 5. Nõuded joogiveeallikana kasutada kavatsetavale põhjaveele

(1) Joogivee tootmiseks põhjaveest alla 500 m³ ööpäevas tuleb enne joogiveeallika kasutuselevõttu teha ühekordne põhjavee kvaliteedi uuring. Joogivee tootmiseks alates 500 m³ ööpäevas tuleb enne joogiveeallika kasutuselevõttu teha põhjavee kvaliteedi uuring vähemalt 2 korda aastas keemilistele näitajatele ja 4 korda aastas mikrobioloogilistele näitajatele. Analüüsitud näitajate väärtused ei tohi ületada käesoleva määruse lisas 2 toodud näitajate piirväärtusi.

(2) Joogivee tootmiseks põhjaveest peab vett enne joogiveeallikana kasutuselevõttu analüüsima järgmiste näitajate suhtes:

Keemilised näitajad	Keemilised näitajad
Ammoonium	Nitrit
Antimon	Oksüdeeritavus
Arseen	Pestitsiidid
Baarium	Plii
Benseen	Raud
Benso(a)püreen	Sulfaat
Boor	Seleen
Elektrijuhtivus	Tsüaniid
Elavhõbe	Vask
Hägusus	Vesinikioonide kontsentratsioon
Fenoolsed ühendid	Värvus
Fluoriid	Radioloogilised näitajad

Kaadmium	Triitium
Kloriid	Efektiivdoos
Kroom	
Lõhn	Mikrobioloogilised näitajad
Mangaan	<i>Coli</i> -laadsed bakterid
Naatrium	Enterokokid
Nikkel	<i>Escherichia coli</i>
Nitraat	Kolooniate arv 22 °C

(3) Kui hüdrogeoloogilised andmed ja olemasolev teave põhjaveekihi vee kohta võimaldavad hinnata, et keemiliste või radioloogiliste näitajate piirväärtused ei ületa käesoleva määruse lisas 2 esitatud piirväärtusi, ei ole vaja vett uurida radioloogiliste näitajate osas ega määrata vees antimoni, arseeni, baariumi, benseeni, boori, elavhõbeda, fenoolsete ühendite, kaadmiumi, kroomi, nikli, pestitsiidide, plii, seleeni, tsüaniidide ja vase sisaldust Terviseameti nõusolekul.

[RT I, 16.04.2019, 9- jõust. 19.04.2019]

§ 6. Joogivee tootmiseks sobiva pinna- ja põhjavee tötlusmeetodite kasutamine sõltuvalt vee kvaliteediklassidest

(1) Joogivee tootmiseks kasutatav pinna- ja põhjavesi, välja arvatud põhjavee I kvaliteediklassi vesi, peab olema töödeldud.

(2) Sõltuvalt vee kvaliteediklassidest kasutatakse joogivee kvaliteedi tagamiseks järgmisi pinnavee tötlusmeetodeid:

- 1) I kvaliteediklass – lihtne füüsikaline tötlus (filtreerimine) ja desinfitseerimine;
- 2) II kvaliteediklass – füüsikaline ja keemiline tötlus (eelkloorimine, koagulatsioon, helvestamine, dekanteerimine, filtreerimine) ning desinfitseerimine;
- 3) III kvaliteediklass – laiendatud füüsikaline ja keemiline tötlus (eelkloorimine, koagulatsioon, helvestamine, dekanteerimine, filtreerimine, adsorptsioon) ning desinfitseerimine.

(3) Sõltuvalt vee kvaliteediklassidest kasutatakse joogivee kvaliteedi tagamiseks järgmisi põhjavee tötlusmeetodeid:

- 1) II kvaliteediklass – vee aereerimine raua ärastamiseks ja vee filtreerimine;
- 2) III kvaliteediklass – vee eritötlusmeetodid, mis võimaldavad tagada kvaliteetse joogivee saamise kõikide näitajate osas, vajadusel desinfitseerimine.

§ 7. Kontrollinõuded joogiveeallikana kasutatavale pinnaveele

(1) Joogiveevõtul pinnaveest alates 500 m³ ööpäevas peab vee erikasutaja kontrollima regulaarselt joogiveeallika veekvaliteeti punktides, kus vesi siseneb tötlus- ja edastussüsteemi.

(2) Vee erikasutusloa taotleja või vee erikasutaja peab koostama joogiveeallika kontrollikava viieks aastaks.

(3) Kontrollikavas peavad olema esitatud:

- 1) vee erikasutaja teenindatavate elanike arv;
- 2) ööpäevaselt võetava vee kogus;
- 3) vee kvaliteediklass;
- 4) analüüsitava näitajate loetelu;
- 5) iga analüüsitava näitaja kontrollimise sagedus;
- 6) proovi võtmise kohtade arv ja nende asukohad;
- 7) vee reostusallikad, mis asuvad valgala piirkonnas.

(4) Joogiveeallikana kasutatava pinnavee kontrolliks ettenähtud näitajad jaotatakse 3 rühma (A, B ja C) vastavalt lisas 3 toodud kontrolli sagedusele.

(5) Joogiveeallikana kasutatavat pinnavett analüüsitakse järgmiste näitajate suhtes:

	Näitaja	
A	B	C
Ammoonium	Fenoolsed ühendid	Arseen
Biokeemiline hapnikutarve BHT 7	Lämmastik Kjeldahli meetodil (välja arvatud nitraadid)	Boor
Elektrijuhtivus	Mangaan	Elavhõbe
Fosfaadid	Pindaktiivsed ained	Fluoriid

Keemiline hapnikutarve	Raud	Kaadmium
Kloriid	Sulfaat	Kroom
Kuivjääk	Tsink	Kloroformiga ekstraheeritavad ained
Lõhn	Vask	Lahustunud või emulgeerunud süsivesinikud
Nitraat	<i>Clostridium perfringens</i> (koos eostega)	Plii
Temperatuur		Polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud
Vesinikioonide kontsentratsioon pH		Pestitsiidid
Värvus		Seleen
<i>Coli</i> -laadsed bakterid		Tsüaniidid
Enterokokid		Salmonella
<i>Escherichia coli</i>		

(6) Joogiveeallika analüüside tulemused esitatakse vee erikasutusloa väljaandjale ning Terviseametile üks kord aastas 10. jaanuariks.

[RT I, 16.04.2019, 9- jõust. 19.04.2019]

§ 8. Kontrollinõuded joogiveeallikana kasutatavale põhjaveele

(1) Joogiveevõtul põhjaveest peab vee erikasutaja koostama joogiveeallika, kontrollikava viieks aastaks, kui:

- 1) vett võetakse rohkem kui 10 m³ ööpäevas ja seda kasutab rohkem kui 50 inimest;
- 2) vett töödeldakse avalikuks kasutamiseks või majandustegevuseks.

(2) Kontrollikavas esitatakse määruse § 7 lõikes 3 loetletud andmed.

(3) Joogiveeallikana kasutatavat põhjavett analüüsitakse järgmiste näitajate suhtes:

Näitaja	Näitaja
Ammoonium	Nitrit
Hägusus	Oksüdeeritavus
Elektrijuhtivus	Raud
Fluoriid	Sulfaat
Kloriid	Vesinikioonide kontsentratsioon
Lõhn	Värvus
Mangaan	Coli-laadsed bakterid
Naatrium	Enterokokid
Nitraat	<i>Escherichia coli</i>
	Kolooniate arv 22 °C

(4) Joogiveeallikana kasutatava põhjavee kontrolli sagedus on järgmine:

- 1) I ja II kvaliteediklassi joogiveeallika kvaliteeti kontrollitakse vähemalt üks kord kolme aasta jooksul;
- 2) III kvaliteediklassi joogiveeallika kvaliteeti kontrollitakse vähemalt üks kord aastas.

(5) Joogiveeallika analüüside tulemused esitatakse vee erikasutusloa väljaandjale ning Terviseametile üks kord aastas 10. jaanuariks.

[RT I, 16.04.2019, 9- jõust. 19.04.2019]

§ 9. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. juulil 2003. a.

* 75 / 440 / EMÜ 16. juuni 1975 (EÜT L 194, 25.07.1975)
79 / 869 / EMÜ 9. oktoober 1979 (EÜT L 271 / 44, 29.10.1979)

Sotsiaalministri 2. jaanuari 2003. a määruse nr 1
lisa 1

JOOGIVEEALLIKANA KASUTADA KAVATSETAVA PINNAVEE JAOTAMINE KVALITEEDIKLASSIDEKS NÄITAJATE PIIRVÄÄRTUSTE ALUSEL

Jrk nr	Keemilised näitajad	Ühik	Kvaliteediklass I	Kvaliteediklass II	Kvaliteediklass III
1.	Ammoonium	mg/l	0,05	1,5	4

2.	Arseen	µg/l	50	50	100
3.	Baarium	mg/l	0,1	1	1
4.	Boor ¹	mg/l	1	1	1
5.	Biokeemiline hapnikutarve BHT 7	mgO/l	≤3	≤5	≤7
6.	Elektrijuhtivus ¹	µS/cm ⁻¹ 20 °C juures	1000	1000	1000
7.	Elavhõbe	µg/l	1	1	1
8.	Fluoriid	mg/l	1,5	1,7	1,7
9.	Fenoolsed ühendid	mg/l	0,001	0,005	0,1
10.	Fosfaat ¹	mg/l	0,4	0,7	0,7
11.	Kadmium	µg/l	5	5	5
12.	Keemiline hapnikutarve ¹	mg O/l	30	30	30
13.	Kloroformiga ekstraheeritavad ained ¹	mg/l	0,1	0,2	0,5
14.	Kloriid ¹	mg/l	250	250	250
15.	Kroom	µg/l	50	50	50
16.	Kuivjääk ¹	mg/l			
17.	Lahustunud hapnik	% O ₂ küllastus- astmest	≥70	≥50	≥30
18.	Lahustunud või emulgeerunud süsivesikud (pärast ekstraheerimist petrooleetris)	mg/l	0,05	0,2	1
19.	Lõhn ²	Lahjendus 25 °C juures	3	10	20
20.	Lämmastik Kjeldahli meetodil (välja arvatud nitraadid) ¹	mg/l	1	2	3
21.	Mangaan ²	µg/l	50	100	1000
22.	Nitraat ²	mg/l	50	50	50
23.	Oksüdeeritavus	mg/l O ₂	5	5	5
24.	Pestitsiidid	µg/l	1	2,5	5
25.	Pindaktiivsed ained ^{1,2}	mg/l	0,2	0,2	0,5
26.	Plii	µg/l	50	50	50
27.	Polütsüklilised aromaatsed süsivesinikud	µg/l	0,2	0,2	1,0
28.	Raud	µg/l	200	piirväärtus puudub	piirväärtus puudub
29.	Seleen	µg/l	10	10	10
30.	Sulfaat	mg/l	250	250	250
31.	Temperatuur	°C	25	25	25
32.	Tsink	mg/l	3	5	5
33.	Tsüaniid	µg/l	50	50	50

34.	Vask	mg/l	0,05	piirväärtus puudub	piirväärtus puudub
35.	Vesinikioonide kontsentratsioon	pH	≥6,5 ≤8,5	≥5,5 ≤9,0	≥5,5 ≤9,0
36.	Värvus (pärast lihtfiltratsiooni)	mg/l Pt/Co skaalas	20	100	100
	Mikrobioloogilised näitajad				
37.	<i>Coli</i> -laadsed bakterid ¹	PMÜ/100 ml	20	2000	20 000
38.	<i>Clostridium perfringens</i> (koos eostega)	PMÜ/100 ml	10	40	100
39.	Enterokokid	PMÜ/100 ml	20	1000	10 000
40.	<i>Escherichia coli</i> ¹	PMÜ/100 ml	50	5000	50 000
41.	Salmonella	PMÜ/5000 ml	1	1	1

¹ Näitajat tuleb uurida reostuse kahtluse korral.

² Näitaja väärtus võib ületada tabelis toodud piirväärtust seisuveekogude puhul, kui sinna ei suubu reovett.
Sotsiaalministri 2. jaanuari 2003. a määruse nr 1 lisa 2

JOOGIVEEALLIKANA KASUTADA KAVATSETAVA PÕHJAVEE JAOTAMINE KVALITEEDIKLASSIDEKS NÄITAJATE PIIRVÄÄRTUSTE ALUSEL

Jrk nr	Näitaja	Ühik	Kvaliteedi- klass I	Kvaliteedi- klass II	Kvaliteedi- klass III
	Keemilised näitajad				
1	Ammoonium	mg/l	0,5	1,5	2
2	Antimon	µg/l	5	5	5
3	Arseen	µg/l	10	10	10
4	Baarium	mg/l	1	2	4
5	Benseen	µg/l	1	1	1
6	Benso(a)püreen	µg/l	0,010	0,010	0,010
7	Boor	mg/l	1	1	2
8	Elavhõbe	µg/l	1	1	1
9	Elektrijuhtivus	µS cm ⁻¹ 20 °C juures	2500	2500	2500
10	Hägusus	NTU	1,5	2,0	3,0
11	Fenoold ühendid	mg/l	0,001	0,001	0,001
12	Fluoriid	mg/l	>1,2–≤1,5	≥1,5–≤1,7	≥1,5–≤4,0 ¹
13	Kaadmium	µg/l	5	5	5
14	Kloriid	mg/l	250	250	350
15	Kroom	µg/l	50	50	50
16	Lõhn	Pall	2	2	3
17	Mangaan	µg/l	50	100	200
18	Naatrium	mg/l	200	200	350
19	Nikkel	µg/l	20	20	20
20	Nitrat	mg/l	50	50	50
21	Nitrit	mg/l	0,5	≤0,5	≤1,0
22	Oksüdeeritavus	mg/l O ₂	5	5	5
23	Pestitsiidid	µg/l	0,1	0,1	0,1
24	Plii	µg/l	10	10	10
25	Raud	µg/l	200	1000	10 000
26	Sulfaat	mg/l	250	250	350
27	Seleen	µg/l	10	10	10

28	Tsüaniid	µg/l	50	50	50
29	Vask	mg/l	2	2	2
30	Vesinikioonide kontsentratsioon	pH	≥6,5 ja ≤9,5	≥6,5 ja ≤9,5	≥6,5 ja ≤9,5
31	Värvus	pall	5	5	10
	Radioloogilised näitajad				
32	Triitium	Bq/l	100	100	100
33	Efektiivdoos	mSv/ aastas	0,10	0,10	0,10
	Mikrobioloogilised näitajad				
34	<i>Escherichia coli</i>	PMÜ/100 ml	0	0	≤10
35	Enterokokid	PMÜ/100 ml	0	0	≤10
36	Kolooniate arv 22 °C	PMÜ/1 ml	100	100	≤300
37	<i>Coli</i> -laadsed bakterid	PMÜ/100 ml	0	0	≤10

Sotsiaalministri 2. jaanuari 2003. a määruse nr 1
lisa 3

JOOGIVEEALLIKANA KASUTATAVA PINNAVEE KONTROLI SAGEDUS AASTAS

Veeootja poolt teenindatavate elanike arv	Kvaliteediklass I			Kvaliteediklass II			Kvaliteediklass III		
	A	B	C	A	B	C	A	B	C
Kuni 10 000	**	**	**	**	**	**	2	1	**
10 001–30 000	1	1	**	2	1	**	3	1	1
30 000–100 000	2	1	**	4	2	1	6	2	1
Üle 100 000	3	2	**	8	4	1	12	4	1

** Kontrolli sagedus määratakse määruse § 7 lõikega 2 sätestatud kontrollikava alusel.